

Asunnottomuus on valtava haaste

Asunnottomuus on yksi rankimmista tavoista, joilla köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen ilmenevät. Yhteistä eri Euroopan maiden tilanteelle on, että asunnottomuutta on vaikea ratkaista ja että tilanne on viime aikoina jopa huonontunut.

Suomessa asunnottomien näkyvin ryhmä ovat yksinelävät päihdeongelmaiset miehet. Heidän asunnottomuuteensa on myös vaikeinta löytää ratkaisua.

"Pitkäaikaisasunnottomuuteen vaikuttavat usein päihteiden käyttö ja mielenterveysongelmat. Sairastuminen johtaa toimintakyvyn heikentymiseen, joka aiheuttaa asunnottomuutta. Suomalaiset asunnottomat ovat keskimäärin vanhempia kuin esimerkiksi Iso-Britanniassa. Tämä kertoo ongelmien syvästä luonteesta", toteaa ylitarkastaja Peter Fredriksson Ympäristöministeriöstä.

Suomessa kerätään tilastotietoa vuosittain asunnottomien määrästä. Vuonna 2009 Suomessa oli noin 8150 yksinäistä asunnotonta ja 320 asunnotonta perhettä. Asunnottomien määrä on kasvanut hieman, sillä yksinäisiä asunnottomia oli noin 200 enemmän kuin vuonna 2008. Kasvu johtuu muun muassa liian vähäisestä vuokra-asuntotuotannosta.

Ongelmien kirjava tausta

Asunnottomuus on seurausta sekä yhteiskunnallisista rakenteista että erilaisista elämäntilanteista.

Helsingin Hietaniemenkadun palvelukeskuksen johtajan Sanna Sunikan mukaan palvelukeskukseen hakeutuvilla asunnottomilla on monenlaisia taustoja: "Elämäntilanteet kuten avioero tai työpaikan menettäminen on voinut johtaa asunnottomuuteen, tai psyykkisen sairauden seurauksena ihminen ei välttämättä ole kykenevä hoitamaan omia asioitaan. Yksi ryhmä ovat myös vanhuksien, joilla ei sairaalahoidon jälkeen enää ole kotiutuspaikkaa."

Hoitolaitoksista ja vankilasta pääsevät ovat alttiita asunnottomuudelle.

Rajoitetut mahdollisuudet edulliseen asumiseen ja työttömyys voivat myös johtaa asunnottomuuteen. Köyhät voivat myös joutua ongelmiin asumiskustannusten noustessa jatkuvasti. [EU-tutkimuksen](#) mukaan 38 % köyhyysriskissä olevista ihmisistä käyttää 40 % käytettävissä olevista

tuloistaan asumiseen – keskimäärin yli kaksi kertaa sen mitä väestö yleensä.

“Riittämättömän vuokra-asuntotarjonnan vuoksi asunnon puutteesta johtuva asunnottomuus kasvaa nopeasti. Kyseessä eivät ole vaikeasti asutettavat, vaan asunnottomuus on seurausta markkinatilanteesta ja elämäntilanteesta, esimerkiksi muutosta opiskelemaan toiselle paikkakunnalle”, toteaa Fredriksson.

Asunto ensin

“Asunnottomuus koettelee ihmisen kestäkykyä ja puoli vuotta asunnottomuutta on jo kenelle tahansa liikaa. Kroonistuessaan asunnottomuus johtaa myös muihin ongelmiin”, Fredriksson huomauttaa.

Asunnottomana on vaikea päästä osalliseksi yhteiskunnasta. Fredriksson kertoo Suomessa käytössä olevasta Asunto ensin -toimintaperiaatteesta: ”Ihmiselle pitää taata ensin pysyvä turvapaikka. Tästä lähtökohdasta voidaan alkaa etsiä ratkaisua ihmisen muihin ongelmiin. Lähestymistapa on osoittautunut toimivaksi, ja jatkossa sen käyttöä on tarkoitus syventää ja laajentaa.”

Hietaniemenkadun palvelukeskuksen asiakkaan näkökulmasta palvelukeskus on toimiva ratkaisu: ”Täällä on hyvä henkilökunta, ei mitään hämminkiä”, toteaa Jorma Möttö. Möttö tuli palvelukeskuksen asiakkaaksi lähipiirissä sattuneiden kuoleman tapausten seurauksena.

Mitä voidaan tehdä?

Suomessa on tehty pitkäjänteistä työtä asunnottomuuden ja erityisesti pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Tavoitteena on poistaa pitkäaikaisasunnottomuus vuoteen 2015 mennessä.

Asunnottomuuden poistaminen on tällä hetkellä tärkeimpiä EU:n köyhyyden torjunnan tavoitteista. Tehokkaiden keinojen kehittäminen asunnottomuuden ratkaisemiseksi tulee olemaan aiheena joulukuussa 2010 järjestettävässä kokouksessa, jossa tapaavat viranomaiset, EU:n instituutioiden edustajat, tuetusta asumisesta vastaavat järjestöt sekä asunnottomuutta kokeneet ihmiset.

Siihen saakka Euroopan köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan teemavuosi pyrkii kasvattamaan tietoisuutta ongelmasta ja kärsimyksestä, joka

koskettaa tuhansia ihmisiä ympäri Eurooppaa.

Osana teemavuotta FEANTSA (European Federation of national organisations working with the homeless) on lanseerannut Euroopan laajuisen kampanjan asunnottomuuden poistamiseksi. Kampanja viestittää, että asunnottomuus on ongelma, joka voidaan ratkaista vain eri toimijoiden pitkäjänteisellä yhteistyöllä.

Lisätietoja:

- Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelma:
<http://www.ara.fi/default.asp?node=1725&lan=fi>
- Euroopan komission sosiaalista osallisuutta käsittelevät sivut:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=750&langId=en>
- Suomi - Sosiaalista suojelua ja sosiaalista osallisuutta koskeva yhteinen raportti 2009:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=757&langId=en>
- FEANTSA:n verkkosivu:
<http://www.feantsa.org/code/en/hp.asp>